

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 339/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], **advokáta**, [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Tomáš Tomčovčík, s. r. o., Nerudova 14, Košice, IČO 50 001 949, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Tomáš Tomčovčík, proti uzneseniu Okresného súdu Košice II č. k. 4 T 16/2021-197 zo 7. marca 2022 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 1. apríla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4 T 16/2021-197 zo 7. marca 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho si sťažovateľ uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a ďalších príloh ústavnej sťažnosti vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľ bol v trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 4 T 16/2021 opatrením sp. zn. 2 Tp 47/2020 ustanovený ako obhajca obvineného. Po právoplatnom skončení veci si sťažovateľ vyúčtovaním doručeným okresnému súdu 29. júna 2021 uplatnil odmenu vo výške 2 593,26 eur. Okresný súd konajúci prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka uznesením č. k. 4 T 16/2021 z 22. novembra 2021 priznal sťažovateľovi odmenu

vo výške 1 180,93 eur. Proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol napadnutým uznesením okresný súd konajúci prostredníctvom sudcu tak, že rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka zrušil a sťažovateľovi priznal odmenu vo výške 1 401,94 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Hoci okresný súd napadnutým uznesením čiastočne vyhovel sťažovateľovej sťažnosti, tento aj napriek tomu považoval napadnuté rozhodnutie a postup okresného súdu pri jeho vydávaní za porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie.

4. Sťažovateľ v prvom rade nesúhlasil s krátením odmeny za úkony v spojitosti s väzbou, konkrétne za dva výsluchy týkajúce sa dôvodnosti trvania väzby, odôvodnenia sťažnosti proti uzneseniu, ktorým bol obvinený ponechaný vo väzbe, ako aj písomného sľubu. Okresný súd tieto úkony subsumoval *per analogiam* pod § 14 ods. 3 písm. c), d) s použitím § 14 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), pretože ich nepovažoval za úkony vo veci samej. Rozhodovanie o väzbe považoval totiž za rozhodovanie o parciálnej otázke. Sťažovateľ s týmto záverom nesúhlasil a dôvodil tým, že väzba je najzávažnejší zásah do osobnej slobody obvineného, a preto bolo podľa jeho názoru prioritné, aby sa pokúsil dostať svojho klienta z väzby na slobodu. Poukazoval pritom na závery ústavného súdu v náleze č. k. II. ÚS 536/2018 zo 17. januára 2019.

5. Druhou námietkou, ktorou sťažovateľ nesúhlasil s právnym názorom okresného súdu, bolo posúdenie situácie, keď bolo sťažovateľovmu klientovi vznesené obvinenie za obzvlášť závažný zločin (krádeže) z dôvodu, že bol spáchaný počas krízovej situácie, no následne bol po novelizácii zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) prekvalifikovaný na prečin (trestné činy spáchané počas krízovej situácie sa neposudzujú prísnejšie, ak neboli spáchané v súvislosti s vyhláseným núdzovým alebo výnimočným stavom, pozn.). Sťažovateľ tvrdí, že okresný súd sa dopustil nesprávnej interpretácie a aplikácie príslušných zákonných ustanovení, predovšetkým vo vzťahu k § 12 ods. 6 vyhlášky, keď ignoroval zákonné ustanovenie, v zmysle ktorého sa na zmenu právnej kvalifikácie neprihliada, a napriek tomu pri časti úkonov právnej služby svojvoľne a nepreskúmateľne vychádzal z tarifnej hodnoty 1/6 výpočtového základu a pre ostatné úkony vychádzal z tarifnej hodnoty vo výške 1/12 výpočtového základu. Sťažovateľ tvrdil, že okresný súd neuviedol, prečo časť úkonov hodnotil ako úkony právnej služby, za ktoré patrí obhajcovi odmena v rozsahu 1/6 výpočtového základu, a prečo vo zvyšku má obhajcovi patriť odmena v rozsahu 1/12 výpočtového základu. Napadnuté uznesenie okresného súdu bolo preto podľa sťažovateľa neudržateľné, nepreskúmateľné a protiústavné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým postupom a uznesením okresného súdu.

7. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Ústavný súd zdôrazňuje, že z jeho judikatúry (napr. IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010) vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Vo všeobecnosti platí, že spor o náhradu nákladov konania nedosahuje spravidla sám osebe intenzitu predstavujúcu možnosť porušenia základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citelne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky nákladov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o nákladoch konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym vybočením z pravidiel upravujúcich toto konanie, resp. pokiaľ by išlo o zjavnú svojvôľu, prepíaty formalizmus či celkom absentujúce odôvodnenie výroku o trovách (napr. II. ÚS 478/2014, I. ÚS 112/2019, IV. ÚS 601/2021).

9. Okresný súd v napadnutom uznesení konštatoval, že novelizáciou § 134 Trestného zákona od 1. januára 2021 nastal objektívny stav, pre ktorý nebolo možné skutok v predmetnom trestnom stíhaní považovať za obzvlášť závažný zločin, ale iba za prečin, a preto sa na tento prípad nevzťahuje § 12 ods. 6 vyhlášky, podľa ktorej sa na zmenu kvalifikácie trestného činu v trestnom konaní neprihliada. Ústavný súd dodáva, že v tomto prípade išlo predmetnou novelizáciou Trestného zákona v prvom rade o nápravu zákonného rámca v súvislosti s dlhotrvajúcou krízovou situáciou, ktorá spôsobovala následky, s ktorými príslušné právne predpisy (v tomto prípade Trestný zákon) nepočítali, a preto neposúdenie tejto situácie podľa § 12 ods. 6 vyhlášky nie je ústavne neudržateľné. Rovnako adekvátne a dostatočné bolo aj vysvetlenie okresného súdu, ktorým nepovažoval úkony právnej pomoci týkajúce sa väzby za úkony vo veci samej, a preto ich analogicky podriadil pod § 14 ods. 3 písm. c), d) vyhlášky. Sťažovateľom namietaný význam týchto úkonov vo vzťahu k osobnej slobode jeho klienta nemá relevanciu vo vzťahu k jeho odmene za tieto úkony podľa vyhlášky. Nález ústavného súdu, na ktorý pritom sťažovateľ odkazoval, konštatoval iba existenciu nároku na odmenu advokáta za úkony právnej pomoci týkajúce sa väzby (žiadosť o prepustenie z väzby a žiadosť o nahradenie väzby písomným sľubom), ale nehovoril nič k výške odmeny za tieto konkrétne úkony, a preto žiadnym spôsobom nespochybňuje napadnuté uznesenie okresného súdu. Ústavný súd iba doplnil, že v napadnutom uznesení okresného súdu bola sťažovateľovi priznaná odmena aj za sťažnosť proti uzneseniu, ktorým bol obvinený ponechaný vo väzbe, ako aj za vyhotovenie písomného sľubu.

10. Z už uvedeného bodu je zrejmé, že okresný súd sa v napadnutom uznesení adekvátne vysporiadal so sťažnostnými námietkami sťažovateľa, ako aj to, že toto napadnuté uznesenie bolo riadne odôvodnené. V konečnom dôsledku bolo výhradou sťažovateľa iba to, že mal iný právny názor ako súd, ale v tomto kontexte ústavný súd pripomína, že základné právo na súdnu ochranu neznamená právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nezistil v odôvodnení napadnutého uznesenia okresného súdu žiadnu okolnosť (extrémne vybočenie z pravidiel upravujúcich rozhodovanie

o odmene za právne služby, zjavnú svojvôľu, prepíaty formalizmus či celkom absentujúce odôvodnenie výroku o odmene), ktorá by odôvodňovala jeho zásah do napadnutého uznesenia.

11. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

12. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

13. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti.

P o u ě n í e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júna 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu